Árpádhalom Község Önkormányzata Polgármesterétől
6623 Árpádhalom, Petőfi Sándor utca 17.
tel.: 63/456-057

AH/67-11/2021.

POLGÁRMESTERI DÖNTÉS

A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I.29.) számú Kormányrendelet 1. §-a értelmében az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-Co-V-2 koronavírus világjárvány (továbbiakban: koronavírus világjárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségnek és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésének felhatalmazása alapján a veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja.

E rendelkezések alapján Árpádhalom Község Önkormányzata Képviselő-testületének feladat- és hatáskörét gyakorolva a polgármester a 11/2021. (III.09.) Ö. számú határozatot hozta:

1.) A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) elfogadom.

Árpádhalom, 2021. március 09.

Vágó Miklós Béla
polgármester

Árpádhalom Község Önkormányzata
6623 Árpádhalom, Petőfi Sándor u. 17.

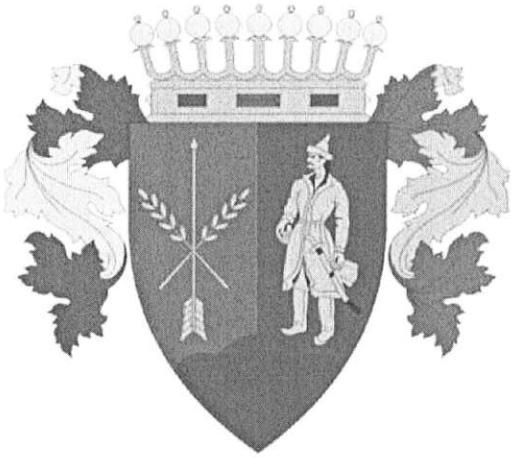

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2022.

Készítette: Froman Viktor

ÁRPÁDHALOM KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM 2018-2022.

Az Önkormányzat az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Az Esélyegyenlőségi Program elemzi a településen a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat és forrásokat, a végrehajtáshoz szükséges határidőket.

Az Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Az Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet, valamint
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy és az oktatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Az Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja:

Elsődleges cél számba venni a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan szükséges áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében az Esélyegyenlőségi Programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell az Esélyegyenlőségi Program és az Önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélyének biztosításáról a különböző területen lévő hátrányaikat kompenzáló intézkedésekkel.

Kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására, valamint
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére az Önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az Önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében.

Meg kell határozni a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A fenti célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (továbbiakban: Esélyegyenlőségi Program IT) tartalmazza.

Az Esélyegyenlőségi program IT célja:

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek a célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. A végrehajtáshoz szükséges együttműködési rendszer felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, a nyomon követés, az ellenőrzés-értékelés, a kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- a képviselő testület döntésein keresztül kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén annak érdekében, hogy a község valamennyi polgára törvényben rögzített jogaival élni tudjon.
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt. Minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen. A rendelkezésre álló eszközein keresztül megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását;
- segíti, hogy a község polgárai a településen - nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékosságára tekintet nélkül - jogosultak legyenek igénybe venni valamennyi szolgáltatást és ellátást;
- elutasít mindennemű hátrányos megkülönböztetést és előítéletet;
- elsődleges feladata a védelem, amely az egyén, a család, a köz és a helyi társadalom védelmét jelenti. Az Önkormányzat a helyi társadalom zavartalan együttélését, működését szolgálja;
- tekintettel arra, hogy a község valamennyi polgárának joga van az emberhez méltó életre, valamint a szociális biztonság megteremtése érdekében törekszik arra, hogy senki ne szenvedjen szükséget, illetve a szükséget szenvedők ne maradjanak ellátás nélkül;
- törekszik a relatív biztonság érvényre juttatására, hogy bármely társadalmi „kockázat" bekövetkeztekor, szociális szükséghelyzetben az egyén, a család életszínvonala lehetőség szerint ne süllyedjen túlságosan nagyot;
- erősíteni kívánja a szociálpolitikai beavatkozások preventív jellegét;
- segítséget kíván nyújtani, hogy a rászoruló minél tovább saját lakásában, környezetében élhessen;
- a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat egyénre szabottan és differenciáltan nyújtja annak érdekében, hogy mindenki ott és olyan mértékben kapja meg az indokolt támogatást, ahogy és ahol az számára a legmegfelelőbb;
- szervező, együttműködő szerepet kíván betölteni a civil szervezetekkel
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében;
- a jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl az Önkormányzat a társszervekkel, civil szervezetekkel, azok önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és

alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség szemléletét a társadalmi élet minden területén.

A fentiek alapján Árpádhalom Község valamennyi polgára számára biztosítani szükséges az esélyegyenlőséget az élet valamennyi területén faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

Árpádhalom településen működő, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tevékenykedő szervezetek:

Árpádhalom Község Önkormányzata: A település megalakulásától kezdődően közigazgatási feladatok ellátását végzi. Az Önkormányzat részeként működnek a Szociális szolgáltatások, mint a Falugondnoki Szolgálat, Szociális segítés és Gondozás.

Árpádhalom Művelődési Ház és Könyvtár: A település megalakulásától kezdődően közművelődési és könyvtári feladatok ellátását végzi. A településen megrendezett rendezvények, táborok, előadások, műsorok szervezéséért felelős.

Árpádhalom Gyermekeiért Alapítvány: 2011-ben alakult civil szervezet, amely szorosan együttműködik a Művelődési Házzal és az Önkormányzattal. Az évente megrendezésre kerülő Alapítványi Bál, Gyermeknap és Mikulás nap szervezéséért felelős.

Gr. Károlyi Ferdinanda Falufejlesztő és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület: 2011-ben alakult civil szervezet, amely szorosan együttműködik a Művelődési Házzal és az Önkormányzattal.

Árpádhalom Polgárőr Egyesület: 2011-ben alakult civil szervezet amely szorosan együttműködik a Művelődési Házzal, Önkormányzattal és hatósági szervekkel a falu biztonságának megtartása érdekében. A rendezvényeken önkéntes alapon biztosít biztonsági szolgálatot és rendfenntartást.

Árpádhalom Mezőőr Szolgálat: 2015-ben alakult szolgálat mely szorosan együttműködik az Önkormányzattal, Polgárőr Egyesülettel és hatósági szervekkel a falu bel és külterületein a folyamatos rendfenntartás érdekében.

Árpádhalom Községi Konyha: 2017. január 1-én alakult Önkormányzati fenntartású intézmény. A településen élők, szociális étkeztetést igénylők és rászorultak napi meleg étkeztetését hivatott elvégezni.

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Az 1950-es évekig Nagymágocshoz tartozó népesebb puszta volt. Birtokosai a Károlyi és a Berchtold családok voltak. 1956. július 1-jén alakult önállóközséggé a korábban Nagymágocshoz (Árpádhalom, Bojtártelep, Szendrei major, Zoltántér), Eperjeshez (Kisújváros és Nagyújváros egy része), valamint Székkutashoz tartozó területekből. A falut 1906 és 1972 között vasútvonal kötötte össze a szomszédos Fábiánsebestyénnel, valamint kisvasúti vonal vezetett Nagymágocsra is. Az 1970-es évektől Nagymágoccsal közös tanácsa volt, 1990. október 10. óta - az ország valamennyi községéhez hasonlóan - helyi önkormányzat működik itt.

A lakosok nagy részének (65,5%-ának) a mezőgazdaság nyújt megélhetést. A községben az 1950-es években már 6 termelőszövetkezet működött. Ezek aztán sorban egyesültek, majd végül egy maradt, az Árpád tsz. Aki nem a mezőgazdaság ágaiban talált munkát, az többnyire a környező városokban (Orosháza, Szentes) dolgozik.

Az 1910-es évek elejétől kezdődően elemi népiskola működött a tanyaközpontban, ez később, az 50-es években nyolc-, majd négyosztályos általános iskola lett, 1994-től ismét nyolcosztályos volt. 2008-tól pedig az iskola a fábiánsebestyéni Arany János ÁMK-val társulásban működik. Az alsó tagozatosok helyben, a felsősök Fábiánsebestyénen tanulnak. Az általános iskola a 2011-2012-es tanévtől kezdve a Rózsa Ferenc nevet viseli, egykori igazgatójára emlékezve. Az óvoda 2011-től visszakapta régi *Erzsébet gyermekotthon* elnevezését. A faluban található művelődési ház és könyvtár is.

Demográfiai adatok:

1. **számú táblázat - Lakónépesség száma az év elején**

Év	Fő	Változás
2017	503	95,4%
2016	516	97,9%
2015	523	99,2%
2014	527	100%

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

A táblázat adatainak diagramban való bemutatása:

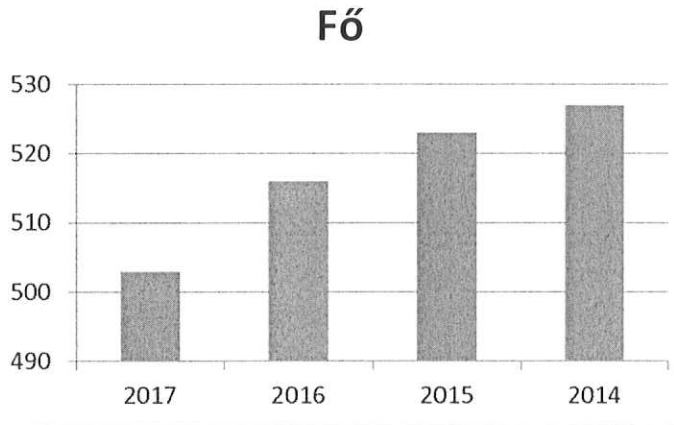

A település területe 45,20 km2, a lakossága 2017 januárjában 503 fő mely viszonyítva a 2015. év eleji adathoz képest mintegy 3,8 %-os csökkenést mutat 2 év leforgása alatt.

Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei és falvai között a fogyás mértékét tekintve. Alföld népessége az elmúlt 10 év során 3,6%-al csökkent. Árpádhalom esetében ez a statisztika 2 év alatt hozza a 3,8%-os csökkenést ami egyértelműen mutatja hogy növekvő mértékben elöregedő településről beszélünk. A megye településeihez viszonyítva kedvezőtlen földrajzi helyzetnek örvend. Csongrád megye és Békés megye határától 2km-re helyezkedik el. Távolság főútvonaltól 10km, autópályától 60km.

2. **számú táblázat - Állandó népesség 2017.**

	fő			%	
	nők	**férfiak**	**összesen**	**nők**	**férfiak**
Összesen	244	259	503	48,5%	51,5%
0-2 évesek	2	3	5	40%	60%
0-14 éves	28	31	59	47,5%	52,5%
15-17 éves	11	4	15	73%	27%
18-59 éves	138	172	310	44%	56%
60-64 éves	13	17	30	43%	57%
65 év feletti	52	35	87	58%	42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatainak diagramban való bemutatása:

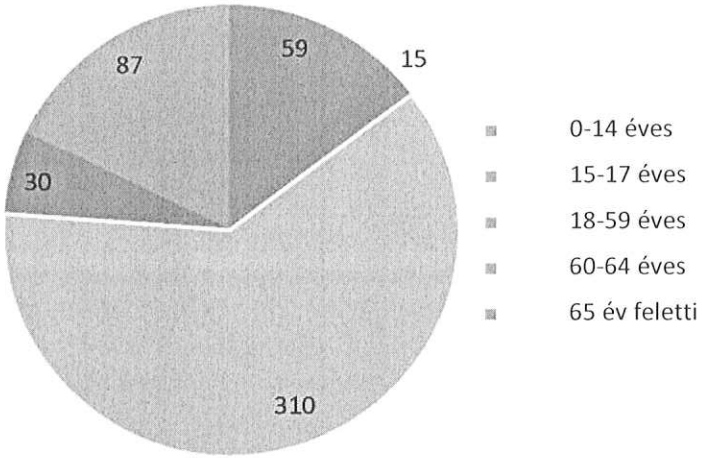

A táblázat adataiból, valamint a diagram szemléltetésével jól látható, hogy Árpádhalom Községében 2017. évben hogyan oszlott meg a lakosság száma korcsoportonként és nemenként.

3. számú táblázat - Öregedési Index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2017	87	59	147%
2016	92	62	148%
2015	96	64	150%
2014	97	67	144%

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Árpádhalom lakossága jelentősen öregszik. Munkahelyek és vállalkozások száma nem releváns ami évről évre megmutatkozik a lakosság számában. A fiatalok egyre kevesebben vannak, a korfa a város esetében az országos és megyei átlaghoz hasonlítható. Csongrád megyében az öregedési index aránya 2017-es évben 145,8%.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2017	3	0	3
2016	3	2	1
2015	4	2	2
2014	4	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A vándorlás a településen probléma - a falu népességmegtartó ereje nem elég erős - azonban a 2017-es évben a népesség elvándorlás és a bevándorlás mértéke pozitívan változott melynek oka lehet a kulturális és turisztikai programok sokassága, kedvezősége.

A népességfogyás mértékét valamennyire mérsékli a vándorlási egyenleg, azonban problémát jelent, hogy a bevándorlók többnyire peremhelyzetű társadalmi rétegek képviselői, míg az elvándorlók, egyre inkább a magasan képzett és fiatal korosztály soraiból kerülnek ki. A pozitív értéket okozhatja még a 2017. évben bevezetett Családok Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) mely nagymértékben megkönnyíti a

házvásárlást és tekintve, hogy a településen rendkívül alacsony értéket képviselnek az ingatlanok, a bevándorlási adatra kedvező hatást gyakorol.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2017	2	3	-1
2016	3	4	-1
2015	2	3	-1
2014	3	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Árpádhalom demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a település lakosságszáma az összes lakosság számához képest gyors ütemben csökken.

Az elmúlt évek során tapasztalható gyermekszületéseket vizsgálva nem lehet egyértelmű következtetéseket levonni a népességcsökkenéssel kapcsolatban: 2003-2007 években némi emelkedés észlelhető, azonban 2008-tól drasztikus csökkenés tapasztalható. 2015. évtől a természetes szaporodás még mindig kedvezőtlen értéket mutat azonban az elmúlt 3 évben stagnáció tapasztalható mely szintén a 2017.-es évben bevezetett Családok Otthonteremtési Kedvezménynek köszönhető. Ennek következtében bátrabban vállalnak gyermeket az emberek.

A természetes *születés/halálozás* folyamatát elemezve azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt 3 év mindegyikében stagnált a falu mérlege. Az ok a természetes fogyás, a halálozások száma mindhárom évben meghaladta az élve születések számát.

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM SZABÁLYOZÁSI HÁTTERE

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 Az Esélyegyenlőségi Program készítését előíró jogszabályi környezet

Az esélyegyenlőségi Program az Ebktv. előírásainak megfelelően készült. Az Esélyegyenlőségi Program tartalmi elemeit, a vonatkozó részletszabályokat az Ebktv. végrehajtási rendeletei, a Korm. rendelet és az EMMI rendelet rögzítik, mely jogszabályok mellett szükséges figyelemmel lenni az alábbi törvényekre is:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,

Az Ebktv.-ben foglaltak szerint az Esélyegyenlőségi Program intézkedésinek kapcsolódnia kell az alábbi EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, ,,Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás

Az esélyegyenlőségi Program az Ebktv.-ben foglaltak szerint elemzi a településen a hátrányos helyzetű csoportok állapotának alakulását, meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat és forrásokat, a végrehajtáshoz szükséges határidőket.

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Helyi Vidékfejlesztési Stratégia
- Árpádhalom Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv
- Árpádhalom Község Ifjúsági Cselekvési Terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Árpádhalom Község területe 45,20 km2, lakosainak száma 503 fő, népsűrűsége 8,9 fő/km2. A szentesi kistérség Csongrád megye északkeleti, a dél - alföldi régió középső részén fekszik. Központja Szentes, mely körül karéjban hét falu helyezkedik el: Árpádhalom, Derekegyház, Eperjes, Fábiánsebestyén, Nagytőke, Nagymágocs és Szegvár. Szentes központi szerepköre társadalmi, kulturális, gazdasági és idegenforgalmi szempontból is érvényesül. A várost oktatási, szociális és egészségügyi intézményei, gazdasági súlya, szolgáltatásai és idegenforgalmi kezdeményezései regionális szerepkörrel ruházzák fel.

Árpádhalom legfontosabb adottságai a kiváló talaj- és éghajlati adottságok, ebből adódóan a fejlett mezőgazdaság, híres kertészet: intenzív zöldségtermesztés, gyógynövénytermesztés. Árpádhalom Község korszerű gyógynövény feldolgozóval rendelkezik, melyben szeretnénk, ha a jövőben a külföldi tőke is szerepet vállalna. A községben hamarosan ipari park is létesülni fog. A térség közlekedési, kommunális és gazdasági célú infrastruktúra-ellátása folyamatosan javul. A jellegzetes alföldi táji környezet, a település épített örökség-emlékei, a kulturális hagyományok és rendezvények, a térségi vadászat növekvő idegenforgalmat alapoznak meg.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok és információk gyűjtése többféle módszerrel történt. A vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések figyelembevételét követően az Önkormányzat rendeletei, határozatai, elkészült koncepciói, valamint dokumentumai kerültek feldolgozásra. Az Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközik, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatása, a nők ellen elkövetett erőszak. A romákra vonatkozó adat szenzitív adatnak minősül, ezért azokat nyilvántartani nem lehet.

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG SZEMPONTJÁBÓL HÁTRÁNYOS HELYZETŐ TÁRSADALMI CÉLCSOPORTOK

3. MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK, ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

2001.-ben a lakosság 1,43%-a vallotta magát roma nemzetiségűnek. Ennél pontosabb adat a törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre.

Cigány kisebbségi Önkormányzat nem működik a településen. A kisebbség mennyiségileg elenyésző a faluban. Ennek oka lehet a kis népességszám illetve az etnikai hovatartozás nyilatkozatának hiánya. 2017. évben körülbelül a falu 4%-át teszik ki, azaz körülbelül 20 fő.

(Az EMM1 rendelet 2. számú mellékletének 3. pontjában szerep/ő valamennyi szempontrendszert tartalmazza, adathiány miatt a következők kivételével: 3.2. d) pont /érintőleges/, g) pont /adathiány/ és h) pont /adathiány/, 3.4. g) pont /érintőleges, nem releváns/ 3.6. c), d), e), és h) pontjai /elsősorban a fiatalabb korosztályt érintik, ezért az a 4.4. pontban található, valamint az idősek és fogyatékkal élők szolgáltatásainál említett étkeztetés a mélyszegénységben élők részére is biztosított, illetve az egészségügyi ellátórendszerben a pozitív diszkrimináció nem jellemző/, g) pont /nincs adat/)

A mélyszegénység szociológiai fogalom, a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányokban, valamint az oktatás, a képzettség és foglalkoztatottság területén jelentkező hiányosságokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére - nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége élihez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A szociális körülmények javítását célzó, a szociális, gyermekjóléti, foglalkoztatási ellátásokhoz való hozzáférés lehetőségeit az alábbi törvényi rendelkezések rögzítik:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.),
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXDÍ. törvény.

A magyarországi nemzetiségeknek társadalomban betöltött helyzetét az Alaptörvény XXIX. cikkének (1) bekezdése rögzíti, mely kimondja, hogy Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

A KSH adatai szerint az utolsó 2011. évi népszámlálás során Magyarországon 315.583 fö vallotta magát cigány (roma, beás) nemzetiségűnek, a magyar népesség 3,2 %-a, mely arány a 2001. évi népszámlálás során 2 % volt.

A nemzetiségre vonatkozó kérdés 2014. óta része a KSH munkaerő-felmérésének. 2015-ben romának vallók száma a magánháztartásban élők 3,7 százaléka. A csökkenő nem roma népességgel szemben létszámuk nő, és a demográfiai előrejelzések szerint a következő 50 évben népességen belüli arányuk a jelenlegihez képest duplájára emelkedik. Anyanyelvük általában magyar, de a lovári nyelvet is beszéli néhány százalékuk. Általában azonos kisebbséghez tartozóval házasodnak, de jellemző körükben a vegyes házasság. A magukat romának vallók között magasabb a fiatalok aránya, az időseké pedig lényegesen alacsonyabb a nem roma lakosságnál. Az idősebb roma generációk alulreprezentáltsága szoros kapcsolatban áll a kedvezőtlen egészségi állapottal, aminek egyik következménye a munkaerőpiacról történő idő előtti kiválás. A roma családok az átlagosnál több gyermeket nevelnek, a nők gyakran már tizenéves korban szülnek, ami magyarázhatja a roma nőknek a férfiakéhoz képest alacsonyabb munkaerőpiaci jelenlétét.

3.0.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, a család, a háztartás jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A KSH által számított létminimum érték olyan összeg, amely biztosítja a magánháztartásokban élők számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén hagyományosan alapvetőnek minősülő - szükségletek kielégítését. A kimutatott létminimum, amely a fogyasztáson alapul nem az egyetlen - és a gyakorlatban nem is a leginkább használt küszöbérték tekintettel arra, hogy ez nem jelent feltétlenül szegénységet, hanem egy olyan jövedelmet, amely lehetővé teszi az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is.

3.0.2. Létminimum értékek 1990 - 2015 között

háztartás-típusok	1990	2000	2008	**2009**	2010	2011	2012	2013	2014	2015
egy háztartásra számítva (Ft/háztartás/hó)										
aktív korúak háztartásai										
1 felnöll	7 053	34 475	71 736	75 024	78 736	83 941	85 960	87 510	87 351	88 016
] felnőtt 1 gyermekkei	10 977	56 884	118 364	123 790	129914	138 503	141 834	144 392	144 129	145 226
1 felnőtt 2 gyermekkel	14 849	74 121	154 232	161 302	169282	180473	184814	188 147	187 805	189 234
2 aktív korú felnőtt	12 509	60 331	125 538	131 292	137 788	146 897	150 430	153 143	152 864	154 028
2 felnőtt 1 gyermekkel	16618	82 740	172 166	180 058	188 966	201 458	206 304	210 024	209 642	21 1 238
2 felnőtt 2 gyermekkel	20296	99 978	208 034	217 570	228 334	243 429	249 284	253 779	253 318	255 246
nyugdíjas korúak háztartásai										
egytagú	4 998	31028	64 562	67 522	70 862	75 547	77 364	78 759	78616	79214
kéttagú	8 766	53 436	111191	116 287	122 041	130 109	133 238	135 641	135 394	136 425
háromtagú	12 790	75 845	157819	165 053	173219	184 670	189 112	192 522	192 172	193 635
egy főre számítva (Ft/fő/hó)										
aktív korúak háztartásai										
1 felnőtt	7 053	34 475	**71** 736	**75 024**	**78** 736	83 94 1	**85** 960	87510	87 351	88 016
1 felnőtt 1 gyermekkel	5 489	28 442	59 182	61 895	64 957	69 251	70 917	72 196	72 065	72 613
I felnőtt	4 950	24 707	51 411	53 767	56 427	60 158	61 605	62 716	62 602	63 078
2 aktív korú felnőtt	6 255	30 166	62 769	65 646	68 894	73 448	75 215	76 571	76 432	77 014
2 felnőtt 1 gyermekkel	5 539	27 580	57 389	60 019	62 989	67 153	68 768	70 008	69 881	70413
2 felnőtt 2 gyermekkel	5 074	24 994	52 008	54 392	57 084	60 857	62 321	63 445	63 329	63 812
nyugdíjas korúak háztartásai										
egytagú	4 998	31028	64 562	67 522	70 862	75 547	77 364	78 759	78616	79 214
kéttagú	4 383	26718	55 595	58 143	61 021	65 054	66619	67 820	67 697	68212
háromtagú	4 264	25 282	**52** 606	55 018	57 740	61 557	63 037	64 174	64 057	**64** 545

Forrás: KSH Lei minimumén ekek

3.0.3 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció:

Foglalkoztatási szempontból Árpádhalom Községe kedvezőtlen helyzetben van a többi megyei településhez képest.

A település kifejezetten mezőgazdasági jellegű, a lakosság zöme ebből az ágazatból él. A termelés fő profilja a szántóföldi növénytermesztés. A sertés tenyésztés szakosított telepen folyik. Jelenleg egy termelőszövetkezet üzemel és a vadászegylet vadgazdaságot tart fent, valamint egy tollüzem működik Árpádhalmon magánvállalkozásban. A kereső népesség közel egynegyede dolgozik a környező városokban, elsősorban Szentesen illetve Orosházán.
A munkanélküliség aránya csökkenő tendenciájú, és az elmúlt évekhez képest elég kedvező (3,82 %). A csökkenés nagymértékben köszönhető az egyre nagyobb létszámmal induló Önkormányzati közfoglalkoztatási munkaprogramok miatt, azonban az alacsony közfoglalkoztatási bérezés még mindig nagyon távol áll a minimálbér összegétől és egyértelműen kijelenthető, hogy ideiglenes munkavállalási megoldásként szolgál.

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2017	151	189	340	5	1,47%	8	2,35%	13	3,82%
2016	153	190	343	6	1,74%	9	2,62%	15	4,36%
2015	154	191	345	9	2,60%	8	2,31%	17	4,91%
2014	154	192	346	10	2,89%	9	2,60%	19	5,49%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az álláskeresőknek jelentős része fizikai foglalkozású. Ez összefüggésben van a felsőfokú végzettséggel rendelkezők rendkívül alacsony számával.

A nyilvántartott álláskeresők számának és arányának csökkenése összefügg a falu lélekszám csökkenésével. Mivel a faluban csekély a munkavállalói lehetőség, csak a szomszédos településeken (Szentes, Orosháza), ezért gyakran munkába járás miatt fordul elő az elvándorlás, elköltözés.

2017-től az iskola a Hódmezővásárhelyi Klebelsberg Tankerületi Központi társulásban működik.
Az alsó tagozatosok helyben, a felsősök Fábiánsebestyénen tanulnak.

Felsőoktatásra helybéli lehetőség nincs csak a környező városokban illetve nagy falvakban.

3.0.4. Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2017	0	0	0
2016	0	0	0
2015	0	0	0
2014	0	0	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

Árpádhalmán ehhez a tevékenységhez nincs felmutatható adattábla illetve információ.

Árpádhalom Községének Oktatási Intézménye nem rendelkezik ilyen oktatási formulával ezért az érték nem releváns.

Az Általános Iskolai felnőtt oktatást Árpádhalom Községben végző személyek száma nem releváns vagy 0.

3.0.5. Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2017	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

Árpádhalmán ehhez a tevékenységhez nincs felmutatható adattábla illetve információ.

3.0.6. Közfoglalkoztatás

A településen magas a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma, különösen a közcélú munkát végzőké *(kb. 70 % női munkavállaló!). A munkaprogram „STARTMUNKA" néven fut.*

A 3.0.7. számú táblázat adatai arra világítanak rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. Összevetve a táblázat első oszlopának adatait a település aktív korú népességének nagyságával, látszik a közfoglalkoztatás szerepe.

3.0.7. Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2017	30	9%	na	na
2016	25	7%	na	na
2015	20	6%	na	na
2014	17	5%	na	na

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

3.0.8. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya:

Az inaktív keresők állománya az országos átlaghoz hasonlóan a településen is gyarapszik. Csökkent a mezőgazdaság munkaerő igénye, a foglalkoztatás szezonális jellegű, magas az alkalmi munkát végzők száma, és ez által növekszik a munkanélküliség is. A munkanélküliek között magas a szakképzetlenek aránya, amely szintén nehezíti az elhelyezkedést.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.0.9. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	*30 perc*	*10*	*45 perc*	*0*	*0*	*0*	*180 perc*
Megye-székhely	*60 perc*	*10*	*100 perc*	*0*	*0*	*0*	*na*
Főváros	*180 perc*	*10*	*240 perc*	*0*	*0*	*0*	*na*

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

Árpádhalmán a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja közlekedés szempontjából nem megfelelő. A közeli foglalkoztatási centrum 30km - 30perc, megyeszékhely - autóval, autóbusszal 60km - 120 percen belül érhető csak el. Vonatközlekedés 15-30km busszal vagy gépjárművel való utazás után oldható csak meg.

A fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciáljára vonatkozó adatok nem érhetők el.

A vonzáskörzetben rendelkezésre álló programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet - Szentesen vagy Orosházán érhetők el. Az adatok hozzáférése partnerekkel - munkaügyi központ, civil szervezetek -, való együttműködésben valósulhat meg. Különös figyelmet kell fordítani a jó gyakorlatok feltárására, a hiányterületekre és az adaptálható programokra is.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

A roma származású foglalkoztatottakra Árpádhalmán jelenleg nincs rendelkezésre álló adat, körülbelül 3 fő.

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek es inaktívak együtt) es azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedtek el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során.

3.1.0 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Következő oldalon

1. 1993. évi III. törvény ellátásai

(a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról)

I. szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

Típus	Jogosultság	Ki állapítja meg?	Forma/összeg
1. Aktív korúak ellátása Az aktív korúak ellátására jogosult személy részére **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást** vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapítanak meg. **33. §**	A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak a személynek, - aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%- os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy - vakok személyi járadékában részesül, vagy - fogyatékossági támogatásban részesül, vagy - akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy - aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött vagy - aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy - akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat. Nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.	A járási hivatal	**Az aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult.** Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásrajogosult.

2. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás **37.§** * az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2018- ban **28.500,- Ft**,	A jogosultság megállapításának további feltétele, hogy a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme ne haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át (25.650,- Ft) és a törvényi értékhatárt meghaladó vagyonnal ne rendelkezzenek. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást állapítanak meg annak a személynek, aki - egészségkárosodott személynek minősül, vagy - 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani.	A járási hivatal	Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb nettó összegének 90%-át, 48795,- forintot. Ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülő személy családtagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatást (22.800,- Ft) állapítottak meg, a támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának (48.795,- Ft) és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét, azaz 25.995,- forintot. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás esetén a családi jövedelemhatár összege a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 95%-ának szorzata.
3. Foglalkoztatást helyettesítő támogatás **35.§**	Foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapítanak meg annak a személynek, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították kivéve, ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultság feltételeivel rendelkezik.	A járási hivatal	Összege: A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a: **22.800,- Ft** **Egy családban egyidejűleg csak egy személy részesülhet foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.**
4. Időskorúak járadéka 32/B.§	Az időskorúak járadékékára jogosult személy, aki - a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, és akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 24.955,- Ft-ot, - egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, de 75 évesnél fiatalabb, s akinek havi jövedelme nem haladja meg a 29.355,- Ft-ot, - egyedülálló, 75. életévét betöltötte, s akinek havi jövedelme nem haladja meg a 39.630,- Ft-ot.	A járási hivatal	Amennyiben a jogosult jövedelemmel nem rendelkezik: - nem egyedülálló személy esetén 24.955,- Ft, - az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személy esetén 29.355,- Ft, - az egyedülálló, 75. életévét betöltött személy estén 39.630,- Ft. A jövedelemmel rendelkező személy esetén a járadék összege a fenti összegek és a saját havi jövedelmének különbözete.

5. Ápolási díj **40.§** Az ápolási díjnak a költségvetési törvényben meghatározott alapösszege 2018-ban 32.600,- Ft.	Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személyek otthoni ápolását vállaló nagykorú hozzátartozó ellátása. **Alapösszegben** nyújtott ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha az ápolt önmaga ellátására képtelen, állandó felügyeletre, gondozásra szoruló - súlyosan fogyatékos, ill. - 18 év alatti tartósan beteg. **Emelt összegű ápolási díjra** jogosult a hozzátartozó, ha súlyosan fogyatékos, fokozott ápolást igányló hozzátartozót ápol, és a fokozott ápolási igényt a járási hivatal felkérésére a szakértő igazolja **Kiemelt ápolási díjra** jogosult az a hozzátartozó, aki - a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti „**E**" minősítési kategóriába sorolt(akinek egészségi állapota 1-30% között van és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes) hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy - olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosságra tekintettel folyósítják. 2015. március 1-jétől az ápolási díj méltányosságból történő megállapítására nincs lehetőség. A települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának ápolását, gondozását végző személy részére./	A járási hivatal	A súlyosan fogyatékos, valamint a 18. életévét be nem töltött tartósan beteg személyek ápolása esetén az ápolási díj összege azonos az éves központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeggel (**32.600,- Ft**). A fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy ápolása esetén az ápolási díj az éves központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 150 százaléka **(48.900,- Ft).** A kiemelt ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 180%-a, **58.680,- Ft**. Időtartama szolgálati időre jogosít, mivel **10** százalék nyugdíjjárulék levonásra kerül. Amennyiben a jogosult rendszeres pénzellátásban részesül, az ápolási díj összege a fenti összegek és a rendszeres pénzellátás összegének különbözete, de legalább 1.000,- Ft.
6. Tartós ápolást végzők időskori támogatása **44/A.§**	Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha - azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és -a húsz éves időszakban ugyanazon gyermekre tekintettel ápolási díjban részesült és azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel a gyermekgondozási segélyről szóló 10/1982. (IV. 16.) MT rendelet 1. § (1) bekezdése vagy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 20. § (1) bekezdése alapján gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.	kijelölt járási hivatal nyugdíjbiztosítási osztálya Folyósít: Magyar Államkincstár NYUFIG	A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50.000,- forint.

7. Települési támogatás **45.§**	A helyi önkormányzat képviselő-testülete a Szociális törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. A települési támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen - a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, - a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, - a gyógyszerkiadások viseléséhez, - a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére. Továbbá a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.	A települési önkormányzat képviselő-testülete	A képviselő-testület rendeletében meghatározott formában kerül biztosításra.

II. természetben nyújtott szociális ellátások

Típus	Jogosultság	Ki állapítja meg?	Forma/összeg
1. Köztemetés **48.§**	A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha - nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy - az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.	A települési önkormányzat képviselő-testülete	A köztemetés összegét a települési önkormányzat hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy az eltemettetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi.
2. Közgyógyellátás **49.§** Az egyéni havi gyógyszerkeret 2018-ban legfeljebb havi **12.000,- Ft**, az eseti keret évi **6.000,- Ft**	***a)Alanyi jogon*** jogosult az ellátásra: az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú; az aktív korúak ellátásában részesülő egészségkárosodott személy; a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott; a központi szociális segélyben részesülő; a rokkantsági járadékos, továbbá az a személy, aki - rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket, - rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, - öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy - öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült 30%-os egészségi állapotára, vagy I.II. csoportú rokkantságára tekintettel, - az aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.	A járási hivatal	A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott * egyes gyógyszerekre, gyógyszerkerete erejéig * gyógyászati segédeszközökre, protetikai és fogszabályozó eszközökre (ideértve a javítás költségeit is), valamint * az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.
	b) Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az elismert térítési díja (rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át (2.850,- Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 105%-át (29.925,- Ft), egyedül élő esetén a 155%-át (44.175,- Ft).		

	2015. március 1-jétől a közgyógyellátás méltányosságból történő megállapítására nincs lehetőség. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.	A települési önkormányzat képviselő-testülete	
3.Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság **54. §.**	Az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítják meg az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát, - akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át (34.200,- Ft), - aki egyedül élő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át (42.750,- Ft) nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.	A járási hivatal	A szociális rászorultság igazolásáról hatósági bizonyítványt állítanak ki. A bizonyítvány 1 évig érvényes. A bizonyítvány birtokában járulékfizetés nélkül lehet igénybe venni az egészségügyi szolgáltatást.

3.1.1 Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2017	259	2	3	0	1	0	2	0
2016	259	2	3	0	1	0	2	0
2015	259	2	3	0	1	0	2	0
2014	259	2	3	0	1	0	2	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

3.1.2. Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság:

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2017	0	0
2016	0	0
2015	0	0
2014	0	0

Forrás: önkormányzati adatok

Árpádhalmán a veszélyeztetett lakhatási helyzet és a hajléktalanság nem releváns és nincs jelen sem bel illetve külterületen.

3.1.3. Lakhatást segítő támogatások:

Árpádhalmán a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma évről-évre folyamatosan növekszik , ami nagymértékű változást jelent. Erre a tendenciára különös figyelmet kell fordítani esélyegyenlőségi szempontból.

Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2017	11	0
2016	13	0
2015	16	0
2014	16	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati Adatgyűjtés

Árpádhalom Községen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Az elégtelen lakhatási körülményekkel jellemezhető lakás meghatározásához a következők nyújtanak segítséget:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek Árpádhalmán jellemző a külterületek lakottsága. Több ilyen külterület tartozik a faluhoz.

3.1.4. Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:		0
Telepi lakások száma a településen:	2017	0
	2016	0
	2015	0
	2014	0
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	-	
A telep/ek megközelíthetősége:	-	
A telepek közelében lévő' egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	-	

Forrás: önkormányzati adatok

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tárni a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség: A foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély...). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Tekintettel arra, hogy jogszabály nem határozza meg a szegregált lakókörnyezet fogalmát, javasoljuk a szegregátumok felszámolására irányuló EU-s pályázatok meghatározását figyelembe venni. E szerint szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A TÁMOP 5.3.6- 11/1. konstrukció keretében azon települések vonatkozásában ítélhető meg támogatás a szegregátumok komplex, humán fejlesztésére, ahol legalább 10 lakásban legalább 45 fő él2 szegregált lakókörnyezetben.

Össze kell hasonlítani a különböző településrészek által kínált lakhatási körülményeket és e különbségek enyhítésére kell kidolgozni beavatkozási javaslatokat

Árpádhalmán nincs szegregált területrész, szegregátum. Ennek oka lehet a népesség alacsony száma és az alacsonyan iskolázott népesség és etnikai különbségek alacsony aránya.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató[1] nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság - az aktív korú népességen belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők - aránya meghaladja az 50%-ot

3.1.5. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, ellátásról,
- a védőnői ellátásról,

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket

3.1.6. Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 152. §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó település önkormányzati feladatokat. Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi ellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,

A település egészségügyi ellátottsága hiányos, a szakorvosi rendelők és a sürgősségi ellátás nem megoldott. Háziorvosi ellátás megoldott csak a faluban. A jelenlegi egészségügyi helyzetére jellemző az telephelyes háziorvosi ellátás, amely jelenlegi gazdasági adottságai mellett megfelelőnek tekinthető.

Árpádhalmán 1 körzetben 1 háziorvos működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően. Ebből 1 felnőtt házi orvos lakosság szolgálatára, gyermek házi orvos nincs, fogorvos nincs. Betöltetlen praxis nincs. Munkájukat 2 gondozó/ápoló segíti.

3.1.7. Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2017	1	0	0
2016	1	0	0
2015	1	0	0
2014	1	0	0

Forrás: önkormányzati adatok

A faluban szakorvosi ellátás nem áll a lakosság rendelkezésére *(tüdőbeteg gondozás, röntgen, bőr- és nemibeteg gondozás, fül-, orr-, gégészeti, onkológiai, szemészeti, sebészeti, labor és pszichiátriai ellátás, belgyógyászat, fogászat stb.)*. A járó beteg szakellátást a legközelebbi városokban végzik (Szentes, Orosháza). Az alapellátáshoz tartozó ügyeleti ellátást.

3.1.8. Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2017	38
2016	35
2015	37
2014	36

Forrás: önkormányzati adatok

3.1.9 Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2017	2
2016	4
2015	5
2014	6

Forrás: önkormányzati adatok

3.2.0. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Árpádhalmán a Művelődési Ház (zsibongó) termeiben kerülnek szervezésre legtöbbször rendezvények, sportnap stb. Jelen van még a „Nagy Domb" mint Árpádhalom nevezetessége és a rajta elhelyezett „Életfa" amely hagyományőrző és tiszteletadó ünnepélyeknek ad színteret.

Árpádhalmán magán vállalkozások minden évben támogatják Önkormányzati, Egyesületi és Alapítványi rendezvényeket pénzbeli és tárgybeli juttatásokkal.

3.2.1. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal:

A településen nem működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat. Legközelebb a környező városokban érhető el. A térségi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása	Felnőttképzési lehetőségekhez való csatlakozás, hiányszakmák felmérése, munkáltatók szükségletfelmérése, piackutatás.
A mélyszegénységben élők egészségi állapotuk megőrzésében jelentős segítségre szorulnak.	Ingyenes szűrővizsgálatok további szervezése a szociálisan hátrányos helyzetben lévő lakosság körében is, tájékoztató jellegű tanácsadások biztosítása az egészségfejlesztő szakember szervezésében.
Rehabilitációs munkalehetőség hiánya	Rehabilitált munkaerőt alkalmazó vállalkozások/cégek felkeresése.

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

4.0.1 Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2017	4	0	9
2016	4	0	8
2015	4	0	8
2014	3	0	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védelembe vett gyermekek száma csekély, nem releváns.

A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.0.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2017	29	4	0	0	0
2016	30	4	0	0	0
2015	28	3	0	0	0
2014	28	2	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

Árpádhalmán a kiegészítő kedvezmények gyermekenként nem jellemzőek. Erre vonatkozóan az érték 0.

4.0.3. Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 18. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2017	14	8	2	15	16
2016	13	7	3	14	15
2015	15	8	3	15	16
2014	16	9	4	15	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

Árpádhalom Községében Az Árpádhalom Gyermekeiért Alapítványkülönböző szabadidős programok szervezésével támogatja Árpádhalom fiatal kisiskolásait megalakulása óta.

4.0.4. **Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma**

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2017	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árpádhalmán nem releváns a nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek száma.

4.0.5. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Árpádhalmán nincs semmilyen jellegű szegregált terület így az érték nem releváns.

4.0.6. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8. § (2) bekezdése alapján a jegyző - az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó - a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek száma az elmúlt öt évben stagnált. A településen elszórtan élnek, a köznevelési intézményekben való megjelenésük nem egyenletes. A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók felvételét előnyben kell részesíteni.

4.0.7 Védőnői álláshelyek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2017	1	39
2016	1	31
2015	1	25
2014	1	32

Árpádhalmán 1 védőnői körzetben történik a várandós és gyermekágyas anyák ellátása, valamint a kisgyermekek gondozása. A védőnői szolgálat tárgyi és személyi feltételei biztosítottak. A védőnő által végzett kora gyermekkori fejlesztési programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél alacsonyabb életszakaszban felismerésre kerüljön a kisgyermek esetleges fejlődési elmaradása, melynek fejlesztésével a gyermek minél sikeresebb életének esélyei növelhetők.

4.0.8. Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2017	0	5410	-	-
2016	0	5520	-	-
2015	0	5514	-	-
2014	0	5522	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árpádhalmán nincs külön Gyermek ellátásra szakosodott orvos. Helyette háziorvos látja el ezt a feladatot is. Hetente 5 alkalommal, két és fél órában áll a betegek rendelkezésére.

Árpádhalmán a speciális ellátási igény jelzése után külön gyógypedagógus és szociálpszichológus foglalkozik az igénylővel heti 2 alkalommal. Helyszín: Óvoda épülete

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

4.0.9. Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2017	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2014	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.0. Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2017	0	0
2016	0	0
2015	0	0
2014	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árpádhalom Községében nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi. A napközben ellátás formáját a településen működő kiváló Óvoda látja el.

4.1.1. Gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás,
- a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a védelembe vétel,
- a családba fogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- az átmeneti nevelésbe vétel,
- a tartós nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése
- krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:
  Önkormányzat tulajdonába tartozó épület, polgárőrség.

4.1.2. Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Árpádhalom Község Önkormányzata minden évben szezonálisan szervez óvodai, iskolai szabadidős és szünidős programokat mely helyben az oktató intézményben vagy annak udvarában rendeztetik. A környező települések által rendezett programokra is van lehetőségük a gyermekeknek eljutni melyről a falugondnoki szolgálat gondoskodik természetesen térítésmentesen. Továbbá az Árpádhalom Gyermekeiért Alapítvány és a Gyermekjóléti szolgálat által szervezett rendezvények bevételét is szükséges eszközökre és szolgáltatásokra fordítja.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2017-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

4.1.3. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

4.1.4. Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása.

A 2017. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

4.1.5. Járandóságok:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás Kedvezményes gyermek-étkeztetés Óvodáztatási-Iskoláztatási támogatás

Árpádhalmán az óvodára jutó gyógypedagógusok és iskolapedagógusok száma 2. Oka az alacsony gyermek és tanuló létszám mint az óvodában, mint az iskolában.

4.1.6 Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	13	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06.30 - 16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	06.30 - 16.30	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.1.7. Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2017	0	0
2016	0	0
2015	0	0
2014	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.1.8. Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-7 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2017	13	1	13	1	13	0
2016	14	1	13	1	13	0
2015	16	1	13	1	13	0
2014	17	1	13	1	13	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Árpádhalom Községben működő óvodában nem jellemzőek a felvételi elutasítások. A táblázat jól mutatja, hogy a férőhelyek száma 13 fő. Jelenleg óvodánkban 13 fő éli gyermek éveit. Közöttük található hátrányos helyzetű illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek de a diszkrimináció jelensége nem tapasztalható. Ennek oka lehet, a kis létszám és a kvalitális óvodai oktatás.

4.1.9. Általános iskolában osztyálok száma

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2016/2017	4	0	4	0	0	-	1
2015/2016	4	0	4	0	0		1
2014/2015	4	0	4	0	0		1
2013/2014	4	0	4	0	0		1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Árpádhalom Községében egy Általános Iskola található. Az iskolában csak alsó tagozat (1.-4. osztály) működik. Az 5.-8. osztályos tanulók a szomszéd településre járnak be bérelt iskolabusszal tanulni. A két iskola egy intézményhez tartozik. A diákok száma stagnál, nem észlelhető nagyobb értékzuhanás 2010 óta.

Árpádhalmán pozitív diszkriminációra vonatkozó adat nem áll rendelkezésre.

4.2.0. Általános iskolában tanuló száma

ÁRPÁDHALOM KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM 2018-2022.

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2016/2017	15	-	15	15	100%
2015/2016	13	-	13	13	100%
2014/2015	14	-	14	14	100%
2013/2014	15	-	15	15	100%

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
gyermekszegénység, gyermekéhezés	iskoláztatás és alap szolgáltatások biztosítása
szociális felzárkóztatás hiánya	kompetencia mérés, tanórán kívüli programok biztosítása

5. NŐK HELYZETE ÉS ESÉLYEGENYLŐSÉGE

5.0.1. Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2017	151	189	143	184	8	5
2016	153	190	144	184	9	6
2015	154	191	146	182	8	9
2014	154	192	145	182	9	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.0.2 Nemek egyenlősége

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021. című 1004/2010. (I. 21.) számú Kormány határozata alapján a célkitűzés:

a nök és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;
a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;
a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;

az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;
a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;

a nök és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés).

A nemzeti jogszabályok közül a nemek közötti megkülönböztetés általános tilalmát az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése rögzíti, valamint a XV. cikk (3) és (5) bekezdése kimondja, hogy a *nők és férfiak egyenjogúak,* valamint Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. Az Ebtv. tiltja a nemi alapú diszkriminációt is.

5.0.3 Társadalmi problémák, nemek közötti különbségek:

A családi és magánéletbeli feladatok és felelősségek általában a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők gondoskodnak a gyermekekről és az idősekről, sőt, magukról a dolgozó, vagy nem dolgozó férfiakról is. Éppen ezért sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a túlmunkára stb. A nők ilyen mértékű leterheltségének (munkahely, család-háztartás) enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltásra van szükség. Biztosítani és segíteni kell a munka és a magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt. Az utóbbi időben a gyermekszülések idejének kitolódása figyelhető meg, mely a nök karrierépítésének erősödésére utalhat. 2011. március 1-je óta életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkeznek. A 40 éves kedvezményes nyugdíj megállapításához szükséges minimum 32 év kereső tevékenységgel szerzett szolgálati idő; azon esetben pedig, ha a nő súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjban részesült, akkor minimum 30 év. A folyósítás kezdete óta folyamatosan emelkedik a 40 éves kedvezményes nyugdíjat igénylők száma.

5.0.4. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége:

Az elmúlt 100 évben jelentős változás következett be a nők foglalkoztatásában, a női munkavállalók aránya 25,2 %-ról 45,7 %-ra emelkedett.

A társadalmi változások, a gazdasági élet fejlődése következtében az emberi munkaerő szükséglet iránti igény is nőtt. Az 1900-as évek elején a nök többsége a gyermekek nevelésével, a háztartás vezetéssel foglalkozott, az 50-es - 60-as évektől kezdődően fokozatosan helyezkedtek el állami munkahelyeken, elsősorban könnyűiparban, kereskedelemben és vendéglátóiparban, majd a későbbiekben hivatalokban. közintézményekben. A felsőfokú végzettség iránti igény fokozatos növekedést mutat a nök esetében is, így az oktatói, nevelői munkakörökben részvételük ma már jelentősebb a férfiakénál. A politikai és gazdasági területeken kevesebb a női vezető. A nők előrébb jutása a „ranglétrán" bizonyos ponton megtorpan a férfiakéhoz képest, ez az „üvegplafon" jelenség Magyarországon jellemző.

5.0.5. Nemek iskolai végzettsége:

Az országos átlaghoz hasonlóan Árpádhalmon a nők iskolai végzettsége általánosságban valamivel magasabb, mint a férfiaké. A munkaképes korú nők nagyobb százalékának van középfokú, illetve felsőfokú végzettsége, mint a hasonló korú férfiaknak. A férfiak viszont magasabb arányban rendelkeznek szakképesítéssel. A lányok a gimnáziumokban jelentősen felül, a szakiskolákban jelentősen alul képviseltek. Az iskolarendszeren kívüli képzésekben is a nők relatíve magasabb számban vesznek részt, mint a férfiak. A munkaerő-piaci képzések sajátossága, hogy a képzésben részt vevő nök aránya általában közel 10 %-kal magasabb a képzésben részt vevő férfiak arányánál.

5.0.6. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken. Javaslatokat kell tenni a munkaerő-piaci helyzet javítása érdekében, melyek figyelembe veszik a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is. A kapott eredmények alapján hatékonyabban szervezhetők képzési programok.

Árpádhalmán erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

5.0.7. Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ha a településen induló, vagy folyamatban lévő foglalkoztatást segítő és képzési programok résztvevői között a nők száma alacsonyabb a férfiak számánál, annak okait fel kell tárni, hogy hasznos változtatási javaslatokat lehessen tenni a jövőben induló programokhoz.

Árpádhalom Községben nem tapasztalható alacsonyabb női részvétel a rendezett programokban így az adat nem releváns.

5.0.8. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken. Javaslatokat kell tenni a munkaerő-piaci helyzet javítása érdekében, melyek figyelembe veszik a település munkáltatóinak és lakosságának jellegzetességeit is. A kapott eredmények alapján hatékonyabban szervezhetők képzési programok.

Árpádhalmán erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

5.0.9. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Magyarországon jelenleg még mindig nagy gondot okoz a családok életében a munkahely és a család közötti optimális viszonyrendszer kialakítása, a gyermeknevelés után a munkaerőpiacra való visszatérés, a munkahelyi és az otthoni feladatok együttes ellátása, illetve az ezek által okozott feszültségek és problémák kezelése. A családon belüli feladatmegosztás miatt jellemzően inkább a nők küzdenek a gyermeknevelléssel, idős-ellátással kapcsolatos problémákkal, hiányosságokkal. Hiszen mindenki számára a legfontosabb a családja és a munkája, de a mindennapi életben sokszor nehézségekbe ütközhet összeegyeztetni a kettőt.

Magyarországon a nők munkavállalását erősen befolyásolja a családban nevelkedő gyermekek száma. minél kevesebb gyermeke van egy nőnek, annál többen jelennek meg a munkaerő-piacon. Az atipikus

foglalkoztatási formák alkalmazása megoldást jelenthetne a nőket sújtó „kettős" teher problémájára, valamint alkalmazásával bővülhet a foglalkoztatás és a gazdaság is. A rugalmas, egyedi feltételek (pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, otthoni- vagy távmunka, rugalmas munkaidő biztosítása stb.) segítség lehet a nőknek mind a családi, mind a munkahelyi karrierjük építésében. Magyarországon kevés a részmunkaidős foglalkoztatás az Európai Uniós átlaghoz képest. Néhány közgazdasági szempont szerint a részmunkaidős foglalkoztatás kevésbé hatékony, drágább, így csökkenti a gazdaság versenyképességét. Másrészt a részmunkaidőben végezhető munkák általában alacsonyabb presztízsűek, alacsonyabb a munkabér, valamint kisebb az előléptetési lehetőség.

5.1.0. A nőket érintő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak lehet: családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, nemi erőszak, emberkereskedelem, prostitúció, fenyegető zaklatás, kényszerházasság. A nők elleni kapcsolati erőszak elkövetője általában férfi, akitől az áldozat többé vagy kevésbé függ, vagy függött, vagy akivel szemben az áldozat épp függetlenségét igyekezett megvédeni. A nők és a gyermekek elleni szexuális erőszak döntő hányada családi, ismeretségi kapcsolatokon belül történik. A nők és gyermekek azonban nem csak a partnerkapcsolatban szenvednek el szexuális erőszakot, hanem idegenektől, közterületeken, szolgáltató- vagy munkahelyen is. A bűncselekményekben a nők ötször gyakrabban jelennek meg sértettként, mint elkövetőként.

Árpádhalmán erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

5.1.1. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt.

Árpádhalmán erre vonatkozóan nem érkezett panasz a hátrányos megkülönböztetés miatt a nők körében.

5.1.2. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2017	1	5	39
2016	1	6	31
2015	1	4	25
2014	1	5	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. Érdemes vizsgálni, hogy adott településen milyen módon történik ténylegesen a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, hogyan alakul a szolgáltatáshoz történő hozzáférés, a védőnői szolgálaton kívül milyen más szerv segíti a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást.
A táblázaton és a diagramon láthatjuk, hogy Árpádhalom Községében évről-évre csökken az egy védőnőre jutó gyermekek száma. Ennek oka a lélekszám folyamatos évenkénti csökkenése lehet illetve a kevés munkalehetőség miatt felmerülő családalapítási bizonytalanság.

5.1.3. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

5.1.4. A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

A helyi közéletben a nők részvételére nem csak a női nem reprezentálása miatt van szükség, hanem a közügyekről való döntési mechanizmusban is jelentős szerepük van.

5.1.5. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől kapott információk alapján feltérképezhetjük, hogy milyen problémák kaptak figyelmet, a kezdeményezések milyen időtartamúak voltak, milyen arányban szólították meg a település lakosságát, milyen eredménnyel zárultak. Ha a településen működő civil szervezetek között található olyan, melynek alaptevékenysége között szerepel a női esélyegyenlőség segítése, érdemes megvizsgálni programjait.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
alulreprezentált célcsoport	témával kapcs. lakossági fórum létrehozása

6. IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

(Az EMMI rendelet 2. számú mellékletének 6. pontjában szereplő valamennyi szempontrendszert tartalmazza, kivéve a 6.3. pont /lásd a hozzáférési lehetőségek, a szolgáltatók, intézmények címlistája az L és 2. melléklet/ és a 6.3. a) pont /lásd az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, szakellátásokhoz való hozzáférés cím alatt.)

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az öregedés folyamatként kezelendő, nem köthető egy életkorhoz vagy eseményhez. Az öregedés tehát nem a nyugdíjba vonulással, de nem is egy bizonyos életkor elérésével kezdődik. Az aktív öregedés ugyanis az a folyamat, amely az egészség, a társadalmi részvétel és a biztonság lehetőségei között az optimális egyensúlyt megtalálja, hogy az emberek megtarthassák megszokott életminőségüket az öregedés folyamatában. Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek, ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni.

6.2. Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2017	58	79	137
2016	59	81	140
2015	61	83	144
2014	62	84	146

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázaton jól látható a nyugdíjasok számának csökkenése mely összefügg az évenként lélekszám csökkenéssel. Az érték kisebb mértékben csökken mint a fiatalok helyzetében, hiszen az öregedési index rendkívül magad a településen.

6.3 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Cél, hogy minél szélesebb körben tájékoztassák az érintetteket a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról valamint azok igénybevételi lehetőségeiről, továbbá biztosítani szükséges az egészségügyi alap- és szakellátások könnyebb igénybevételét számukra is.

Árpádhalmán az időseknek a egészségügyi alap- és szakellátások könnyebb hozzáférését a Falu és Tanyagondnok biztosítja. Továbbá minden lakóépülethez kerül értesítő lap minden fontosabb jövőbeli szolgáltatás igénybevehetőségéről.

Árpádhalom Községben van lehetőség idős programok szervezésére a művelődési közintézményben mely egyben a falu könyvtáraként funkcionál. Lehetőség van külön terem kialakítására ahol különböző programok szervezéséhez ideális helyet alkotna.

Árpádhalmán erre vonatkozóan nem érkezett panasz megkülönböztetés miatt az idősek körében.

6.4 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Árpádhalmán az időseknek a egészségügyi alap- és szakellátások könnyebb hozzáférését a Falu és Tanyagondnok biztosítja. Továbbá minden lakóépülethez kerül értesítő lap minden fontosabb jövőbeli szolgáltatás igénybevehetőségéről.

A faluban heti 5 alkalommal rendel háziorvos. Falugondnoki autó térítésmentesen igénybe vehető.

6.5. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2017	99	15	15%
2016	97	14	14%
2015	101	15	15%
2014	104	16	15%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.6. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2017	1
2016	0
2015	0
2014	1
2013	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak megélhetését elsősorban biztosító jövedelem a nyugdíj, ill. egyéb nyugellátás. Jövedelemmel nem rendelkező, de a 62. életévet, ill. reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltő személy részére - egyéb jogszabályi feltételek megfelelése esetén - időskorúak járadéka kerül megállapításra, melynek jogosultságát a települési önkormányzat állapítja meg.

6.7. Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Meg kell vizsgálni, hogy az adott településen - vagy a környéken - vannak-e olyan kulturális programok, események, intézmények, melyek biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá milyen ezen szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetősége, akadálymentessége, a kedvezményes igénybevétel lehetőségei. Mindemellett meg kell vizsgálni, hogy az idősek milyen gyakorisággal vesznek részt kulturális eseményeken, programokon (pl. színház, koncert, múzeumlátogatás, falunap, bál, sportesemény, stb.)

Községünkben az idősek program látogatása gyakori. Falunapokon különböző nekik szánt rendezvényekkel kívánjuk továbbra is színesíteni a falunap hangulatát és repertoárját. Továbbá külön idősek napi programot szervez az Önkormányzat amit gyakran a megyei televízió is lead a repertoárjában.

6.8. Idősek informatikai jártassága és a Digitális Jólét Program

Árpádhalmán korábban erre vonatkozóan nem volt adat. Ennek oka az igények hiánya volt. A Digitális Jólét Nonprofit Kft. 2017. január 1-től koordinálja a Digitális Jólét Program kertében kialakított stratégiák - Digitális Oktatási Stratégia, Digitális Startup Stratégia, Digitális Exportfejlesztési Stratégia és Digitális Gyermekvédelmi Stratégia - feladatainak összehangolását és megvalósítását, valamint a Digitális Jólét Program 2.0-ból fakadó feladatok megvalósítását. A program továbbá nagy hangsúlyt fektet az idősek informatikai jártasságának javítására.

Napjainkban a digitalizáció a gazdasági verseny, a nemzeti fejlődés és a szociális jólét egyik legfőbb hajtóereje. Magyarországon a digitális gazdaság a teljes nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékének

20%-át adja és a foglalkoztatottak csaknem 15%-ának biztosít munkát. A digitális gazdaság nemzetgazdasági súlyát tekintve Magyarország az Európai Unió élvonalába tartozik és ennek az előnyünknek a megtartását, további fokozását szolgálja az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által elfogadott Digitális Jólét Programjáról szóló 2012/2015. (XII. 29.) Korm. határozat. A program célja a tudatos, értékteremtő internethasználat támogatása, a magyar gazdaság digitális átalakítása, ezáltal a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztése.

6.9 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülök száma évek óta alig változik, egyenletesen a lakónépesség közel 30%-a. A nők száma viszont jelentősen magasabb a férfiak számánál, mely megfelel a lakónépességre vonatkozó általános demográfiai adatoknak. A magyar társadalom elöregedésével és az orvostudomány fejlődésével egyre növekszik az időskorúak társadalmon belüli részaránya. Sok nyugdíjas vállal munkát, egyrészt, mert nyugdíjából a megszokott életszínvonal fenntartása esetleg nehézségbe ütközik, másrészt, mert nyugdíjkorhatár elérése után is aktívan szeretnének élni, dolgozni a szellemi, egészségi állapotuk megőrzése érdekében. A többletjövedelemre vonatkozó igények kielégítése céljából a korábbi években megalakuló környező nyugdíjas szövetkezetek ezen kívánnak segíteni, egyidejűleg számos szolgáltatásban és iparágban jelen lévő munkaerőhiányra is megoldást nyújthatnak. Az idősekről, az idősebb munkavállalókról kialakult sztereotip gondolkodás megváltoztatása lenne szükséges a munkáltatók, a társadalom, ill. maguk az idősek körében. Az idősek munkaerő-piaci helyzetéről nincs adat.

Községünkben az idősek program látogatása gyakori. Falunapokon különböző nekik szánt rendezvényekkel kívánjuk továbbra is színesíteni a falunap hangulatát és repertoárját. Továbbá külön idősek napi programot szervez az Önkormányzat amit gyakran a megyei televízió is lead a repertoárjában.

Egyedülálló teadélutánt is szervez az Önkormányzat és annak ápolói együtt, hogy kielégítsék az idősek időeltöltési igényeit de ez nem túl gyakori a felmerülő költségek miatt.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
kevés akadálymentesített terület	szakértő bevonása, árajánlatok kérése- Önkormányzati, alapítv. egyesületi segítség kérése
aktív időskor eltöltésének hiánya	igényeknek megfelelő programok szervezése

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

(Az EMMI rendelet 2. számú mellékletének 7. pontjában szereplő valamennyi szempontrendszert tartalmazza, adathiány miatt a következők kivételével: 7.3. b) pont /érintőleges, lásd még az idősek és gyermekek ellátásánál felsorolt sportolási lehetőségeket/, c) és d) pont /adathiány/, a 7.3. pont szerinti hozzáférési lehetőségek, a szolgáltatók, intézmények címlistája az 1. és 2. mellékletben szerepelnek.)

A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Különleges figyelmet kell kapniuk azoknak az embertársainknak, akik valamilyen fogyatékossággal élnek, hiszen ők is egyenrangú és aktív tagjai akarnak lenni a társadalomnak. Lehetnek közöttük mozgáskorlátozott, hallás- vagy látássérült, autista, értelmi, pszicho-szociális fogyatékkal élő, illetve halmozottan sérült emberek. Vannak, akik fogyatékossággal születtek, mások gyermek- vagy serdülőkorukban, az iskolai évek alatt, vagy felnőttkorukban, a munkavállalás során váltak fogyatékossá. A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékosság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) társadalmi beilleszkedési akadályokkal, nehézségekkel küzdenek.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) szerint a fogyatékkal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal, és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A Fot.-ot a fogyatékkal élő emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében alkották, melynek célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önrendelkezésének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása. A Fot.-ban megfogalmazott alapelvek, hogy az állam, valamint a társadalom a szervezeteinek működése során ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékosság kialakulásához vezet. Olyan körülményeket kell megteremteni, amely integrálhatja a fogyatékkal élőket. Meg kell előzni az állapot rosszabbodást, illetőleg annak következményeit. Kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való aktív, egyenrangú és egyenlő esélyű részvételt.

Kiemelten kezelendő az egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatáshoz. Fontos, hogy mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban akadályozott emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető legyen mind a közszolgáltatást nyújtó épület, mind a szolgáltató. A középületeknek a nyilvánosság számára nyitva álló része mindenki számára megközelíthető és bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, a szolgáltatásai teljes mértékben használhatók legyenek. A fogyatékos személyeket megilleti az akadálymentes környezet mellett, hogy a közérdekű információkhoz hozzájussanak, a biztonságos közlekedést, tömegközlekedést igénybe tudják venni, valamint álljon rendelkezésre megfelelő számú és alapterületű parkolóhely részükre. A mindennapi életben segítségükre álljanak a támogató szolgálatok és a megfelelő segédeszközök.

A fogyatékos emberekkel való szolidaritás legfontosabb eleme, ha nem hagyjuk őket magukra a problémáikkal, hanem lehetőséget adunk arra, hogy megmutathassák, milyen értékteremtésre képesek. A fogyatékkal élők részére biztosítani kell - a lehetőségekhez képest - az alábbiakat:

Egészségügy területén: az állapota javításához, karbantartásához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást, egészségügyi szűréseket, az ellátók speciális képzésének és továbbképzésének lehetőségét, hogy az egészségügyi szolgáltatók felkészültek legyenek a fogyatékkal élők ellátására, speciális szükségleteikre.

Bölcsőde és köznevelés területén: a bölcsödéi, az óvodai nevelését, az iskolai nevelését és az oktatását ellátó óvodát és iskolát, melyet a szülő választ ki a szakértői bizottság véleménye alapján, valamint a szakképzés és átképzés lehetőségét.

Foglalkoztatás területén: a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását, felvételi eljárásnál az egyenlő esélyű hozzáférést.

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Pozitív irányban történő minimális elmozdulást a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében a 2010. január 1. napjától munkaadó által fizetendő rehabilitációs hozzájárulás összegének emelkedése okozott. A munkaadók szívesebben foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű dolgozókat, minthogy a költségvetés részére adó formájában megfizessék a (2017. évben) 1 147 500,- Ft/év/fő összeget. A megváltozott munkaképességű dolgozók nagyobb mértékű foglalkoztatásában közrejátszik a községben jelentkező munkaerőhiány is. A megváltozott munkaképességű személyek foglakoztatását segíti az éves rendes szabadságon felüli öt nap pótszabadság biztosítása azoknak, akiknek a rehabilitációs szerv szakvéleménye alapján legalább 50%-os az egészségkárosodásuk, vagy fogyatékossági támogatásban, vagy vakok személyi járadékában részesülnek. A fogyatékkal élők részére biztosított munka lehetőséget ad a járadékból, rokkantnyugdíjból élőknek, hogy munkájukkal javíthassák életkörülményeiket, valamint megmutathassák, hogy nem kevesebbek, legfeljebb csak mások, és hasznos, értelmes, alkotó munkára képesek, akik a nemcsak értéket teremtve működnek közre a nemzetgazdaság fenntartásában, de alkalmazásuk csökkenti a szociális támogatások költségeit és visszaszoríthatja a szegénységet is. Az Önkormányzat is felkarolja, támogatja és ösztönzi azokat a programokat és kezdeményezéseket, amelyek a fogyatékossággal élő emberek társadalmi integrációját szolgálják.

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Magasabb összegű családi pótlék: a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére megállapított ellátás.

Fogyatékossági támogatás: a súlyosan fogyatékos személy részére havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, melynek célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Fogyatékossági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki látási fogyatékos, vagy hallási fogyatékos, vagy értelmi fogyatékos, vagy autista, vagy mozgásszervi fogyatékos, vagy halmozottan fogyatékos, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul, vagy állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

Vakok személyi járadéka: a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkent vagy vak személy részére megállapított ellátás. 2001. július l-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet

megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett állapotának vizsgálata nélkül kérheti a fogyatékossági támogatás megállapítását.

Rokkantsági járadék: 18. életévét betöltött személy részére megállapított ellátás, ha 25. életévének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett. Tekintettel arra, hogy a járadékot a fiatal egészségkárosodott személyek részére állapítják meg, a járadék megállapításához nem kell szolgálati idővel rendelkezni.

Közgyógyellátás: alanyi jogon, normatív alapon igényelhető ellátási forma.

Alanyi jogosultsággal rendelkezik többek között:

- aki rendszeresen szociális segélyt kap és egészségkárosodott,
- aki maximum 30%-os rokkantsággal rendelkezik és rokkantsági járadékot kap,
- aki rokkantsági ellátásban részesül,
- aki után a szülő magasabb összegű családi pótlékot kap.

Normatív alapon jogosult az, akinek a gyógyellátás költségei havonta meghaladják a mindenkori öregségi nyugdíj minimum összegének 10%-át, azaz a 2 850 Ft-ot és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a nyugdíjminimumot, a 28 500 Ft-ot, egyedül élők esetében a 42 750 Ft-ot.

Gyógyszertámogatás: Az Önkormányzat rendelete szerinti feltételek megléte esetén az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó gyógyszerköltségek kifizetése miatt megélhetését súlyosan nehezítő élethelyzetbe kerültek részére eseti települési gyógyszertámogatás címén nyújtható támogatás.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékossággal élö személyek részére, mely alapján személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatás állapítható meg.

Parkolási igazolvány: a mozgásában korlátozott személyek részére.

Személyi jövedelemadó kedvezmény: a krónikus betegség, súlyos fogyatékosság után járó adókedvezmény, melynek összege az aktuális minimálbér 5%-a.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműadó mentessége: a súlyos mozgáskorlátozott személyt, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorút, a cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülőt - ideértve a nevelő-, mostoha- vagy örökbefogadó szülőt is —, egy darab, 100 kW teljesítményt el nem érő. nem személy taxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13 000,- forint erejéig illeti meg.

Utazási költségtérítés: A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételére megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető -, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely- és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Középületek telj eskörű akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	Fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is.
A fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás részben biztosított.	A községben igénybe vehető ellátásokról, a jogszabályi változásokról szóló folyamatos tájékoztatás a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik részére civil szervezetek bevonásával.
A fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak.	A fogyatékkal élők foglalkoztatójának támogatása a minél hosszabb ideig való fenntartás érdekében.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít az alábbi civil szervezetek és intézmények közreműködésére:

- Árpádhalom Gyermekeiért Alapítvány
- Gr. Károlyi Ferdinanda Falufejlesztő és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület
- Árpádhalom Polgárőr Egyesület
- Árpádhalom Mezőőr Szolgálat
- Nagymágocsi Szociális Szolgáltató Központ
- Falugondnoki Szolgálat
- Házi Segítségnyújtás és Gondozás
- Árpádhalom Községi Konyha
- Nagymágocsi Közös Önkormányzati Hivatal
- Nagymágocsi Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Árpádhalmi Tagintézménye
- Rózsa Ferenc Általános Iskola

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Annak érdekében, hogy a HEP minél szélesebb körben tudja az árpádhalmi helyzetképet bemutatni és a problémákat feltárni, megkerestünk intézményeket, szervezeteket, akik közreműködtek az adatszolgáltatásban, valamint sok esetben a helyzetelemzést segítő javaslatokat, véleményeket is megfogalmaztak. A beküldött adatok és a kiegészítésekre vonatkozó javaslatok folyamatosan beépítésre kerültek a programba.

A nemzetiségi önkormányzatokat levélben kértük fel a - helyzetelemzést és intézkedési tervet is tartalmazó - Esélyegyenlőségi Program-tervezet véleményezésére.

Az Önkormányzat honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program megtekinthető. Az intézkedési terv végrehajtásával kapcsolatos visszajelzések, észrevételek a Polgármesteri Hivatal szakirodáin folyamatosan benyújthatók.

A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyezetelemzés következtetésében feltárt esély-egyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	Az intézkedés megvalósítását-hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartható-sága az elfogadás-tól számítottan
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	egészséges életmódra ösztönzés	egészségi állapot romlása	egészségmegőrzés	egészségfejlesztési terv	ingyenes szűrő-vizsgálatok, tanácsadások szervezése	polgármester	2019. december 31.	résztvevők száma	meglévő egészségfejlesztő szakember	5 év
2.				sportkoncepció	fitnesz-alkalmak biztosítása, nyitott tornaterem program	polgármester	2019. december 31.	résztvevők száma	meglévő sportlétesítmények, sportrendezvények	5 év

Intézkedé s sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyezetelemzés következtetésébe n feltárt esély-egyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokk al	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításána k határideje	Az intézkedés eredményességé t mérő indikátorok	Az intézkedés megvalósítás - hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartható - sága az elfogadástól számítottan
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	egészségügyi ellátások biztosítása	az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés lehetősége teljes körűen biztosított mind az alapellátás, mind a szakellátás tekintetében	egészségügyi ellátás további fenntartása	egészségfejlesztés i terv	orvosok, védőnők bevonása minél kisebb korban kezdődő prevencióba	polgármester	2020. december 31.	látogatások száma	meglévő humán erőforrás	5 év
2.	gyermekvédelmi jelzőrendszer létrehozása és fenntartása	vannak veszélyeztetett gyermekek	prevenció hatákonyságának növelése	a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról szóló éves beszámoló	kapcsolatfelvétel, tájékoztató készítése a gyermekvédelemm el foglalkozó szakemberek részére	polgármester	2019. december 31.	védelembe vett gyerkek száma	saját humán erőforrás	5 év
3	hátránykompenzál ó juttatások biztosítása	vannak veszélyeztetett gyermekek	hátránykompenzál ó juttatások és szolgáltatások fenntartása		tájékoztatás a támogatások feltételeiről az intézmények, a szakemberek, és a lakosság felé	polgármester	2019. december 31.	támogatásban részesítettek száma	meglévő saját humán erőforrás + anyagi erőforrás	5 év
4	innovatív informatikai eszközökhöz való hozzáférés	innovatív informatikai, digitális eszközök hiánya az intézményekben	munkaerő-piaci elhelyezkedéshez szükséges korszerű tudás biztosítása		civil szervezet bevonásával a 21. századi informatikai eszközök és programozások megismertetése a tanulókkal	polgármester	2019. december augusztus 31.	programban résztvevők száma	támogatás biztosítása	5 év
5	pályaorientációs programhoz való hozzáférés biztosítása	jellemzően nincs korszerű pályaorientációs foglalkozás az iskolában	életpálya tervezéshez segítségnyújtás a tanulók részére		életpálya tervezéshez szükséges eszközök, erőforrások biztosítása	polgármester	2019. augusztus 31.	programban résztvevők száma	támogatás biztosítása	5

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyezetelemzés következtetésébe n feltárt esély-egyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokk al	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításána k határideje	Az intézkedés eredményességé t mérő indikátorok	Az intézkedés megvalósításá - hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartható - sága az elfogadástól számítottan
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	krízishelyzetbe került családok ellátásának biztosítása	családok átmeneti otthon kialakítása	családok átmeneti otthonának fenntartása		építészeti költségvetési felmérés családok átmeneti otthonának kialakítása céljából	polgármester	2022. december 31.	ellátottakkal kötött megállapodások száma	tervezés/beru házás költségnek fedezetéhez anyagi erőforrás	5 év

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	idősellátás	az idősek száma folyamatosan nő	az időskor tartalmas és hasznos eltöltésének segítése		civil szervezetek támogatási rendszerének fenntartása költségvetési forrásokra figyelemmel	polgármester	2020. december 31.	résztvevők száma	támogatás anyagköltsége	5 év
2.	idősellátás	az idősek száma folyamatosan nő	meglévő intézményhálózat fenntartása, bővítése		építészeti költségvetési felmérés a zsúfoltság megszűntetése érdekében	polgármester	2022. december 31.		tervezés/beru házás költségnek fedezetéhez anyagi erőforrás + meglévő humán erőforrás	5 év
3	idősek egészségi állapotának fenntartása/javítás a	az egészségügyi szakellátásban várakozói listák alakultak ki	egészségmegőrzés t célzó szűrések, tanácsadások biztosítása	egészségfejlesztés i terv	orvosok, egyéb szakemberek bevonása a prevenciót célzó szűrések, tanácsadások szervezésébe	polgármester	2019. december 31.	résztvevők száma	meglévő h. erőforrás + dologi, személyi költség és helyszín biztosítása	5 év

Intézkedé s sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyezetelemzés következtetésébe n feltárt esély-egyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokk al	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításána k határideje	Az intézkedés eredményességé t mérő indikátorok	Az intézkedés megvalósítás - hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartható - sága az elfogadástól számítottan
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	akadálymentesítés biztosítása	középületek akadálymentesíté se még nem teljes körűen megoldott	teljes körű akadálymentesítés a felújításokkal érintett középületeken		meglévő intézmények felújítása során teljes körű akadálymentesítés tervezése	polgármester	2022. december 31.	akadálymentesít ett középületek száma	beruházás anyagi költsége	5 év
2.	fogyatékos személyek tájékoztatása	a fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás nem teljes körűen biztosított	széleskörű tájékoztatás		kapcsolatfelvétel civil szervezettel, tájékoztató nyomtatványok, cikkek megjelentetésének elősegítése	polgármester	2019. december 31.	ellátást igénybe vevők száma	saját humán erőforrás és honlap frissítése	5 év
3.	fogyatékos személyek foglalkoztatása	a fogyatékkal élők foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak	foglalkoztatottak számának megtartása		kapcsolatfelvétel, anyagi támogatás, work-shopok szervezése	polgármester	2022. december 31.	foglalkoztatottak száma	támogatás anyagi költsége	5 év
4.	fogyatékkal élők elfogadtatása	az oktatásban az érzékenyítés jellemzően nem biztosított	érzékenyítő program támogatása		érzékenyítő programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása	polgármester	2019. december augusztus 31.	programban résztvevők száma	támogatás biztosítása	5 év

8-2022.

Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

Záradék

A 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésének felhatalmazása alapján Árpádhalom Önkormányzat Képviselő-testülete feladat és hatáskörében eljárva Árpádhalom Község Önkormányzata Polgármestere a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 11/2021. (III.09.) Ö számú határozatával elfogadta.

Árpádhalom, 2021. március 09.

Vágó Miklós Béla
polgármester